

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 6. júna 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Článok 66 – Pôsobnosť *ratione temporis* – Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Pôsobnosť *ratione materiae* – Občianske a obchodné veci – Článok 1 ods. 1 a ods. 2 písm. a) – Vylúčené veci – Majetkové práva – Článok 54 – Žiadosť o vydanie osvedčenia, ktoré potvrdzuje vykonateľnosť rozhodnutia vydaného súdom pôvodu – Rozhodnutie súdu o nároku vyplývajúcom zo zrušenia majetkových práv vyplývajúcich z faktického partnerského zväzku“

Vo veci C-361/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Szekszárdi Járásbíróság (Okresný súd Szekszárd, Maďarsko) zo 16. mája 2018 a doručený Súdnemu dvoru 5. júna 2018, ktorý súvisí s konaním:

Ágnes Weil

proti

Gézovi Gulácsimu,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predsedníčka šiestej komory C. Toader (spravodajkyňa), sudcovia, A. Rosas a M. Safjan,

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, splnomocnený zástupca,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vlácil, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Heller a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: maďarčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a článku 53 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Ágnes Weilovou, s bydliskom v Maďarsku, a pánom Gézom Gulácsim, s bydliskom v Spojenom kráľovstve, vo veci vydania osvedčenia uvedeného v článku 53 nariadenia č. 1215/2012 na účely vykonania konečného rozhodnutia vydaného proti pánovi Gulácsimu.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 44/2001

- 3 Odôvodnenia 16 až 18 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) stanovujú:

„(16) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v spoločenstve odôvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.

(17) Na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.

(18) Avšak, dodržiavanie práv obhajoby vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v konradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozsudku za vykonateľný, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti. Žalobca by tiež mal mať k dispozícii opravné prostriedky v prípade, že jeho návrh na vyhlásenie rozsudku za vykonateľný sa zamietol.“

- 4 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

- a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo závetu alebo zo zákona;

...“

5 Podľa článku 53 uvedeného nariadenia:

„1. Účastník, ktorý žiada o uznanie alebo vydanie vyhlásenia vykonateľnosti, predloží vyhotovenie rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti.

2. Účastník, ktorý žiada o vyhlásenie vykonateľnosti tiež predloží osvedčenie podľa článku 54 bez vplyvu na článok 55.“

6 Článok 54 tohto nariadenia uvádza:

„Súd alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom bol vynesenej rozsudok vydá, na žiadosť ktorejkoľvek zainteresovanej strany, osvedčenie so štandardnou formuláciou uvedenou v prílohe V tohto nariadenia.“

7 Článok 55 nariadenia č. 44/2001 vo svojom odseku 1 uvádza:

„Ak sa nepredloží osvedčenie podľa článku 54, súd alebo príslušný orgán môže určiť lehotu na jeho predloženie alebo prijať rovnocennú listinu, alebo upustiť od jej predloženia, ak považuje predložené údaje za postačujúce.“

Nariadenie č. 1215/2012

8 Článok 1 nariadenia č. 1215/2012 stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci ani na zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*).

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku alebo zo vzťahu, ktorý má podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželský zväzok;

...“

9 Článok 66 stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje len na konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté od 10. januára 2015.

2. Bez ohľadu na článok 80 sa nariadenie (ES) č. 44/2001 naďalej uplatňuje na rozsudky vydané v konaniach začatých, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery, ktoré sa schválili alebo uzavreli pred 10. januárom 2015, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia.“

Maďarské právo

Zákon o súdnom výkone rozhodnutí

- 10 Bírószági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (zákon č. LIII z roku 1994 o súdnom výkone rozhodnutí) vo svojom § 31/C ods. 1 písm. g) stanovuje:

„Na žiadosť vydá súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni..., osvedčenie podľa článku 53 nariadenia č. 1215/2012 podľa tlačiva uvedeného v prílohe I nariadenia č. 1215/2012.“

Občiansky zákonník

- 11 Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (zákon č. IV z roku 1959, Občiansky zákonník), v znení platnom v čase vyhlásenia rozhodnutia, o vykonanie ktorého sa žiada (ďalej len „Občiansky zákonník“), v § 578/G ods. 1 a 2, zaradenom do oddielu 3, nazvaného „Majetkové vzťahy medzi osobami žijúcimi v spoločnej domácnosti“, ktorý bol súčasťou hlavy XLVI časti IV tohto zákonníka, nazvanej „Záväzkové práva“, stanovoval:

„1. Počas spolužitia nadobúdajú osoby žijúce v partnerskom zväzku spoluvlastníctvo k veci v podiele zodpovedajúcom ich príspevku k jej nadobudnutiu. Ak podiel nie je možné určiť, predpokladá sa, že podiely sú rovnaké. Práce v domácnosti sa považujú za príspevok k nadobudnutiu veci.

2. Toto ustanovenie sa použije aj na majetkové vzťahy medzi príbuznými žijúcimi v spoločnej domácnosti s výnimkou manželov a registrovaných partnerov.“

- 12 § 685/A Občianskeho zákonníka, zaradený do časti VI tohto zákonníka, nazvanej „Záverečné ustanovenia“, stanovoval:

„Spolužitie v partnerskom zväzku existuje medzi dvoma osobami žijúcimi spoločne v spoločnej domácnosti, ktoré sú na seba citovo a hospodársky naviazané, bez toho, aby uzatvorili manželstvo alebo registrované partnerstvo, pokiaľ žiadna z týchto osôb nie je v manželstve, registrovanom partnerstve alebo v partnerskom zväzku s inou osobou a pokiaľ medzi nimi nie je príbuzenský vzťah v línii priamej ani súrodenecký vzťah, či vzťah nevlastných súrodencov.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Pani Weilová a pán Gulácsi spoločne žili v neregistrovanom partnerskom zväzku v zmysle § 685/A Občianskeho zákonníka v období od februára 2002 do októbra 2006.
- 14 Rozsudkom Szekszárdi Városi Bíróság (Okresný súd Szekszárd, Maďarsko), ktorý nadobudol právoplatnosť 23. apríla 2009, bola pánovi Gulácsimu uložená povinnosť zaplatiť pani Weilovej sumu 665 133 maďarských forintov (HUF) (približne 2 060 eur) s príslušnými úrokmi z omeškania z dôvodu zrušenia majetkových práv vyplývajúcich z faktického partnerského zväzku.
- 15 Pani Weilová na účely zaplatenia tejto pohľadávky podala proti pánovi Gulácsimu návrh na výkon rozhodnutia v Maďarsku, ktorý bol neúspešný, z dôvodu nedostatku aktív v majetku pána Gulácsiho.
- 16 Keďže pani Weilová vedela, že pán Gulácsi od roku 2006 žije v Spojenom kráľovstve, kde má pravidelné príjmy, podala 22. novembra 2017 na Szekszárdi Járásbíróság (Okresný súd Szekszárd, Maďarsko), ktorý vydal rozsudok z 23. apríla 2009, žiadosť o vydanie osvedčenia uvedeného v článku 53 nariadenia č. 1215/2012 na účely vykonania tohto rozsudku.

- 17 Vnútroštátny súd, na ktorý bola podaná táto žiadosť, má v prvom rade pochybnosti o možnosti overiť pri vydávaní osvedčenia uvedeného v článku 53 nariadenia č. 1215/2012, či konanie, ktoré viedlo k rozsudku z 23. apríla 2009, patrí do pôsobnosti uvedeného nariadenia.
- 18 V tejto súvislosti tvrdí, že odstránenie vyhlásenia vykonateľnosti na základe nariadenia č. 1215/2012 znamená, že súd dožiadaného členského štátu môže vykonať len formálne preskúmanie návrhu na výkon rozhodnutia. V dôsledku toho, ak by súd členského štátu pôvodu musel automaticky vydať osvedčenie uvedené v článku 53 nariadenia č. 1215/2012, hrozilo by, že bude nariadený výkon rozhodnutia aj vo veciach, ktoré nespádajú do pôsobnosti tohto nariadenia, keďže dôvody na zamietnutie výkonu sú v uvedenom nariadení stanovené reštriktívne.
- 19 Ak vydanie osvedčenia uvedeného v článku 53 nariadenia č. 1215/2012 nie je automatické, vnútroštátny súd si kladie v druhom rade otázku, či majetkové práva osôb spoločne žijúcich vo faktickom partnerskom zväzku patria medzi občianske a obchodné veci v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, alebo či sa vzťahujú na oblasti, ktoré sú vylúčené z jeho pôsobnosti, konkrétne majetkové práva vyplývajúce zo vzťahu, ktorý má podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželský zväzok v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) uvedeného nariadenia.
- 20 V tejto súvislosti posledný uvedený súd tvrdí, že podľa § 578/G ods. 1 Občianskeho zákonníka spadajú majetkové vzťahy medzi osobami spoločne žijúcimi vo faktickom partnerskom zväzku do záväzkového práva.
- 21 Uvedený súd takisto zdôrazňuje, že v maďarskom jazykovom znení článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1215/2012 bol na rozdiel od iných jazykových verzií tohto ustanovenia výraz „porovnateľné účinky ako manželský zväzok“ preložený ako „porovnateľné právne účinky ako manželský zväzok“. Kladie si preto otázku, či by sa mal klásť väčší dôraz na obsah faktického partnerského zväzku alebo na jeho právne účinky. V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že pokiaľ ide o obsah, neexistuje žiadny zásadný rozdiel medzi takýmto faktickým partnerským zväzkom a manželstvom, pričom oba sú založené na citovom a hospodárskom spojení. Z právneho hľadiska však maďarské právne predpisy upravujú tieto dve formy spolužitia rôznymi spôsobmi, najmä pokiaľ ide o delenie spoločného majetku, vyživovaciu povinnosť, užívanie obydlija a dedičstvo. V oblasti sociálnych dávok, daňového zvýhodnenia rodín či príspevku na bývanie pre rodiny však podstatnejšie rozdiely medzi manželmi a osobami žijúcimi vo faktickom partnerskom zväzku neexistujú.
- 22 Za týchto podmienok Szekszárdi Járásbíróság (Okresný súd Szekszárd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 53 nariadenia... č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že na žiadosť niektorého z účastníkov konania je súd členského štátu, ktorý vydal rozhodnutie, povinný automaticky vydať osvedčenie o tomto rozhodnutí bez toho, aby skúmal, či vec spadá do pôsobnosti nariadenia... č. 1215/2012?
2. V prípade zápornej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, má sa článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia... č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že žaloba na zaplatenie sumy podaná medzi osobami žijúcimi vo faktickom partnerskom zväzku spadá pod práva vyplývajúce zo vzťahu, ktorý má porovnateľné (právne) účinky ako manželský zväzok?“

O prejudiciálnych otázkach

Uplatniteľná právna úprava

- 23 Vnútroštátny súd formuluje svoje otázky podľa nariadenia č. 1215/2012, pričom zohľadňuje dátum podania žiadosti o vydanie osvedčenia, t. j. 22. november 2017.
- 24 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, ako vyplýva z článku 66 nariadenia č. 1215/2012, že toto nariadenie sa uplatňuje najmä na súdne konania začaté od 10. januára 2015, a nariadenie č. 44/2001 sa naďalej uplatňuje na rozsudky vydané v súdnych konaniach, ktoré boli začaté pred 10. januárom 2015. Na účely určenia nariadenia, ktoré sa uplatňuje *ratione temporis*, treba teda považovať za východiskový bod dátum konania, ktoré viedlo k rozhodnutiu, o ktorého vykonanie sa žiada, a nie neskorší dátum, akým je dátum podania žiadosti o vydanie osvedčenia potvrdzujúceho vykonateľnosť takéhoto rozhodnutia.
- 25 Vo veci samej bolo rozhodnutie, v súvislosti s ktorým sa požaduje vydanie osvedčenia vykonateľnosti, vydané 23. apríla 2009. Je teda zrejmé, že žaloba, ktorá viedla k uvedenému rozhodnutiu, bola tiež podaná pred príslušným dátumom pre uplatnenie nariadenia č. 1215/2012, ktorým je 10. január 2015. Z toho vyplýva, že nariadenie č. 44/2001 je uplatniteľné *ratione temporis*, ako tvrdí maďarská vláda a Európska komisia.
- 26 Okolnosť, že vnútroštátny súd po formálnej stránke predložil svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania s odkazom na určité ustanovenia nariadenia č. 1215/2012, nebráni tomu, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v texte svojich otázok odkázal alebo nie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. septembra 2016, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, bod 43, ako aj zo 7. júna 2018, *Inter-Environnement Bruxelles a i.*, C-671/16, EU:C:2016:403, bod 29 a citovanú judikatúru).

O prvej otázke

- 27 Vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 23 až 26 tohto rozsudku by sa prvá otázka mala chápať tak, že sa ňou v podstate pýta, či sa má článok 54 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, na ktorý bola podaná žiadosť o vydanie osvedčenia, ktoré potvrdzuje, že rozsudok vydaný súdom pôvodu je vykonateľný, musí overiť, či spor patrí, alebo nepatrí do pôsobnosti tohto nariadenia, alebo musí vydať toto osvedčenie automaticky.
- 28 Na úvod je potrebné konštatovať, že všetci účastníci konania, ktorí predložili pripomienky v tejto veci, súhlasia s tým, že súd musí mať v takej situácii, o akú ide vo veci samej, možnosť overiť, či spor, ktorý viedol k rozhodnutiu, v súvislosti, s ktorým sa žiada o vydanie osvedčenia vykonateľnosti, patrí do pôsobnosti právneho nástroja, ktorým sa ustanovuje vydanie takéhoto osvedčenia, či už ide o nariadenie č. 44/2001 alebo o nariadenie č. 1215/2012.
- 29 V tomto ohľade treba pripomenúť, že ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, režim uznávania a výkonu upravený nariadením č. 44/2001 je založený na vzájomnej dôvere vo výkon súdnictva v Európskej únii. Takáto dôvera si vyžaduje, aby súdne rozhodnutia vydané v jednom členskom štáte boli nielen automaticky uznávané v inom členskom štáte, ale aby aj konanie smerujúce k výkonu týchto rozhodnutí v tomto druhom členskom štáte bolo účinné a rýchle (rozsudok z 13. októbra 2011, *Prism Investments*, C-139/10, EU:C:2011:653, bod 27).

- 30 Takéto konanie by v zmysle odôvodnenia 17 uvedeného nariadenia malo pozostávať len z formálnej kontroly predložených dokladov potrebných na vydanie vyhlásenia vykonateľnosti v dožiadanom členskom štáte (rozsudok z 13. októbra 2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, bod 28).
- 31 Na tento účel v súlade s článkom 53 nariadenia č. 44/2001 účastník konania, ktorý žiada o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti rozhodnutia, musí predložiť vyhotovenie rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti, ako aj osvedčenie uvedené v článku 54 tohto nariadenia vydané orgánmi členského štátu pôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. októbra 2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, bod 29).
- 32 V dôsledku toho úloha priznaná osvedčeniu uvedenému v článku 54 nariadenia č. 44/2001 spočíva v uľahčení vydania vyhlásenia konštatujúceho vykonateľnosť rozhodnutia prijatého v členskom štáte pôvodu, aby k jeho vydaniu došlo takmer automaticky, ako je výslovne uvedené v odôvodnení 17 tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. septembra 2012, Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, bod 41).
- 33 Z tejto judikatúry vyplýva, že potreba zabezpečiť rýchle vykonanie súdnych rozhodnutí pri zachovaní právnej istoty, na ktorej je založená vzájomná dôvera vo výkon spravodlivosti v rámci Únie, odôvodňuje, najmä v situácii, akou je situácia vo veci samej, v ktorej sa súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré sa má vykonať, pri prijímaní tohto rozhodnutia nevyslovil k otázke uplatniteľnosti nariadenia č. 44/2001, že súd rozhodujúci o žiadosti o vydanie uvedeného osvedčenia v tejto fáze overí, či spor patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
- 34 Okolnosť, že podľa článku 55 uvedeného nariadenia predloženie takéhoto osvedčenia na účely výkonu rozhodnutia nie je povinné, nemôže spochybniť povinnosť súdu, ktorý ho má vydať, overiť, či spor, v rámci ktorého bolo rozhodnutie prijaté, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001.
- 35 Tento záver potvrdzuje aj skutočnosť, že exekučné konanie podľa nariadenia č. 44/2001 vylučuje, rovnako ako exekúcia podľa nariadenia č. 1215/2012, akúkoľvek následnú kontrolu zo strany súdu v dožiadanom členskom štáte, či žaloba, ktorá viedla k rozhodnutiu, ktorého výkon sa požaduje, patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, pričom dôvody odvolania proti vyhláseniu vykonateľnosti tohto rozhodnutia sú stanovené reštriktívne v tomto nariadení.
- 36 Okrem toho treba poukázať aj na to, že súd prostredníctvom kontroly, či má právomoc vydať osvedčenie podľa článku 54 nariadenia č. 44/2001, nadväzuje na predchádzajúce súdne konanie, pričom zabezpečuje jeho plnú účinnosť a vykonáva súdne konanie takým spôsobom, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje v rámci uvedeného konania, je oprávnený položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku (pozri analogicky rozsudok z 28. februára 2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, body 39 a 41).
- 37 Na základe týchto úvah treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 54 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, na ktorý bola podaná žiadosť o vydanie osvedčenia, ktoré potvrdzuje, že rozsudok vydaný súdom pôvodu je vykonateľný, musí v takej situácii, o akú ide vo veci samej, v ktorej sa súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré sa má vykonať, pri jeho prijímaní nevyslovil k uplatniteľnosti tohto nariadenia, musí overiť, či spor patrí do pôsobnosti uvedeného nariadenia.

O druhej otázke

- 38 S ohľadom na spresnenia uvedené v bodoch 23 až 26 tohto rozsudku je potrebné chápať druhú otázku tak, že má za cieľ zistiť, či sa článok 1 ods. 1 a ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 má vykladať v tom zmysle, že žaloba, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka žiadosti o zrušenie majetkových vzťahov vyplývajúcich z faktického partnerského zväzku, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle uvedeného odseku 1, a preto patrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.

- 39 Na úvod je potrebné uviesť, že článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 vylučuje z pôsobnosti uvedeného nariadenia majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku. Rozšírenie tohto vylúčenia na majetkové práva vyplývajúce zo vzťahov, ktoré majú podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželský zväzok, bolo zavedené až nariadením č. 1215/2012.
- 40 Treba tiež pripomenúť, že keďže nariadenie č. 44/2001 nahrádza dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), výklad ustanovení tohto dohovoru podaný Súdny dvorom platí takisto pre ustanovenia tohto nariadenia, pokiaľ je možné považovať ustanovenia týchto právnych predpisov za rovnocenné (rozsudok zo 16. júna 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 41 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa článku 1 druhého odseku bodu 1 uvedeného dohovoru, ktorého znenie zodpovedá zneniu článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001, keďže, ako sa uvádza v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, výklad prvého z týchto článkov Súdny dvorom platí aj pre výklad druhého, a pojem „majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku“ sa týka majetkových vzťahov vyplývajúcich priamo z manželského zväzku alebo z jeho zániku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 1979, de Cavel, 143/78, EU:C:1979:83, bod 7).
- 42 Keďže, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, účastníci konania vo veci samej neboli v manželskom zväzku, majetkové práva vyplývajúce z ich faktického partnerského zväzku nemožno klasifikovať ako „majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku“ v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001.
- 43 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vylúčenie stanovené v článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 predstavuje výnimku, ktorá sa ako taká musí vykladať reštriktívne. Súdny dvor už totiž rozhodol, že vyňatia z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 predstavujú výnimky, ktoré ako každú výnimku a vzhľadom na cieľ uvedeného nariadenia, ktorým je udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti podporovaním voľného pohybu rozhodnutí, treba vykladať reštriktívne (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. októbra 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 27).
- 44 Okrem toho výklad pojmu „majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku“ v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého faktický partnerský zväzok, o aký ide vo veci samej, nepatrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, je podporený legislatívnou zmenou, ktorú do tohto posledného uvedeného vylúčenia zaviedlo nariadenie č. 1215/2012. Ako sa uvádza v bode 39 tohto rozsudku, uvedené vylúčenie bolo rozšírené nariadením č. 1215/2012 nad rámec majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku len vtedy, ak ide o zväzky, ktoré sa považujú za porovnateľné s manželstvom. Aby sa zabránilo tomu, že táto zmena bude zbavená potrebného účinku, článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 nemožno vykladať tak, že sa vzťahuje na faktický partnerský zväzok, o aký ide vo veci samej.
- 45 Z týchto úvah vyplýva, že na druhú otázku treba odpovedať tak, že článok 1 ods. 1 a ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka žiadosti o zrušenie majetkových vzťahov vyplývajúcich z faktického partnerského zväzku, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle uvedeného odseku 1, a preto patrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.

O trovách

- 46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Článok 54 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, na ktorý bola podaná žiadosť o vydanie osvedčenia, ktoré potvrdzuje, že rozsudok vydaný súdom pôvodu je vykonateľný, musí v takej situácii, o akú ide vo veci samej, v ktorej sa súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré sa má vykonať, pri jeho prijímaní nevyslovil k uplatniteľnosti tohto nariadenia, musí overiť, či spor patrí do pôsobnosti uvedeného nariadenia.**
2. **Článok 1 ods. 1 a ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka žiadosti o zrušenie majetkových vzťahov vyplývajúcich z faktického partnerského zväzku, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle uvedeného odseku 1, a preto patrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.**

Podpisy